

ผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวปรารถนา เกษน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974-638-719-7
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING IN SOCIAL STUDIES
ON LEARNING ACHIEVEMENT AND ANALYSIS ABILITY
OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Miss Pratana Gatenoj

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Social Studies

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-719-7

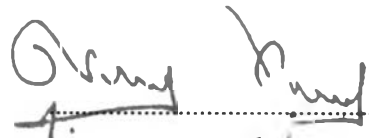
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย นางสาวปรารถนา เกษน้อย

ภาควิชา มัธยมศึกษา

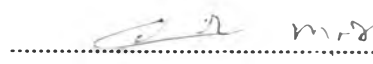
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุดิววงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อีระชัย ปุณฺณโชติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา อุทัยรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปรารภณา เกษน้อย : ผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING IN SOCIAL STUDIES ON LEARNING ACHIEVEMENT AND ANALYSIS ABILITY OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. วลัย พานิช , 152 หน้า. ISBN 974-638-719-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในการวิจัย ได้แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน โดยใช้แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนการเรียนแบบร่วมมือ และ แผนการสอนแบบปกติ อย่างละ 11 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการวิเคราะห์ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา2540.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C841411 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES

KEY WORD: COOPERATIVE LEARNING / LEARNING ACHIEVEMENT / ANALYSIS ABILITY

PRATANA GATENOI : EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING IN SOCIAL STUDIES ON
LEARNING ACHIEVEMENT AND ANALYSIS ABILITY OF LOWER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS . THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WALAI PANICH, D.ED. 152 pp.
ISBN 974-638-719-7

The purpose of this study was to investigate the effects of cooperative learning in social studies on learning achievement and analysis ability of lower secondary school students. The experimental design had two groups : experimental group and control group . Each group consisted of thirty students. There were two sets of lesson plans : eleven daily lesson plans for cooperative learning activities and eleven daily lesson plans for conventional activities . Duration of experiment was four weeks, consisted of four periods per week and fifty minutes per period. Assessment instruments were analysis ability test which had reliabilites of 0.83 and achievement learning test which had reliabilities of 0.85. Then, the data were compaired by t-test.

The findings were as follows:

1. Students who learned social studies by cooperative learning activities had higher learning achievement scores than students who learned by conventional learning activities at .05 level of significance.

2. Students who learned social studies by cooperative learning activities had higher analysis ability scores than students who learned by conventional learning activities at .05 level of significance.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา.....
สาขาวิชา.....การสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*วราภรณ์ ใจสูง*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*วราภรณ์ ใจสูง*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ที่เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุธรรมมา บุลภักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงกมล ลินเพ็ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุพิน ศิริพละ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และ ตลอดจนคณะครู และนักเรียน ที่ให้ ความร่วมมืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ และการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์หมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และรองศาสตราจารย์ ศักดา บุญยไวยโรจน์ ที่ให้ความช่วยเหลือ และคำปรึกษา ตลอดจนการทำงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้องในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดการทำงานวิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ให้ชีวิตและเป็นกำลังใจ อยู่เบื้องหลังความสำเร็จจนผู้วิจัยมีวันนี้

ปรารธนา เกษน้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การเรียนรู้แบบร่วมมือ	
1. ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	10
2. ลักษณะของการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	11
3. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	13
4. รูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	15
5. การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบการแบ่ง กลุ่มสัมฤทธิ์.....	17
6. แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน แบบร่วมมือ.....	21
การเรียนรู้แบบปกติในวิชาสังคมศึกษา.....	24
1. การเรียนการสอนที่เน้นข้อมูลเนื้อหาสาระ.....	24
2. การเรียนการสอนที่เน้นการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง.....	25
ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับ การเรียนรู้แบบปกติ.....	26
การวิเคราะห์.....	29
การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการวิเคราะห์.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	33
1. งานวิจัยในประเทศ.....	33
2. งานวิจัยในต่างประเทศ.....	36
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	38
การศึกษาค้นคว้า.....	38

ตัวอย่างประชากร.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การดำเนินการวิจัย.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	48
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	53
รายการอ้างอิง.....	59
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือ.....	64
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	67
ภาคผนวก ค แบบฝึกเตรียมความพร้อมในการเรียน	
แบบร่วมมือ.....	69
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ.....	78
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ.....	102
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบวัดความสามารถในการวิเคราะห์	
ในวิชาสังคมศึกษา.....	120
ภาคผนวก ช แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
วิชาสังคมศึกษา.....	133
ภาคผนวก ซ การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ.....	145
ประวัติผู้เขียน.....	152

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แสดงค่าคะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ของคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังการทดลองของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	51
2	แสดงค่าคะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา หลังการทดลองของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	52
3	แสดงค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ วัดความสามารถในการวิเคราะห์ในวิชาสังคมศึกษา.....	146
4	แสดงค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา.....	148